

Filologijos
fakultetas

2019
2023

Filologijos fakulteto
strategija 2019–2023 m.

Kviečiu Filologijos fakulteto bendruomenę telktis bendram darbui vykdant Fakulteto strategiją. Tikiu, kad mus visus jungia tos pačios vertybės, todėl galime suformuoti panašią viziją ir veiksmingai siekti bendrų tikslų.

Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto dekanė
profesorė Inesa Šeškauskienė

**Vienoje
gretoje su
pirmaujančiais
Europos kalbų,
literatūros ir
kultūros tyrimų
bei studijų
centrais**

**Fakulteto
veiklos
aplinka ir
jos įtaka
strateginiams
pokyčiams**

Aukštojo mokslo raidos tendencijos

Aukštasis mokslas Lietuvoje yra neatsiejamas nuo pasaulinio ir Europos konteksto, nuo technologijų plėtros veikiamos mąstysenos pokyčių. Universitetai, ypač humanitariką plėtojantys jų padaliniai, turi neišvengiamai reaguoti į šiuos pokyčius, jų veiklai didelę įtaką daro pasaulinės tendencijos, ES ir Lietuvos mokslo ir studijų politika.

ES dokumentuose pažymima, kad iki 2025 metų bent pusei visų darbų atlikti prireiks aukščiausios kvalifikacijos. Ypač akcentuojamas bendrųjų kompetencijų poreikis, daugiausia susijęs su verslumu, sudėtingos ir daugialypės informacijos analizavimu, kūrybišku, inovatyviu mąstymu, įvairių resursų, įskaitant skaitmeninius, išmanių valdymu ir efektyvia komunikacija. Viena siaura sritimi apsiriboti jau seniai nebepakanka. Paskutiniaisiais metais yra aiškiai susivokta, kad vienas iš labiausiai reikalingų gebėjimų yra gebėjimas nuolat mokytis ir tobulėti. Aukštasis mokslas potencialiai pajėgus tas problemas spręsti, būtent jis, pirmiausia jos humanitarinis segmentas, yra atviros ir demokratiškos visuomenės, tvaraus augimo ir tvarios darbo rinkos pagrindas. Jis negali funkcionuoti tik sau, būtina užtikrinti glaudžias sąsajas su bendrojo ir profesinio lavinimo, suaugusiųjų švietimo įstaigomis, darbdaviais, visa visuomene. Aukštasis mokslas, ypač humanitarai, kuria vertes ir vertybes, kurios retai turi materialią išraišką.

Lietuvos aukštojo mokslo tendencijos pastaraisiais metais klostosi keliomis kryptimis. Pirmiausia reikėtų kalbėti apie aukštųjų mokyklų tinklo pertvarką ir aukštųjų mokyklų skaičiaus mažėjimą. Humanitarams ypač aktuali universitetų, turinčių didelį humanitarinių mokslų potencialą, pertvarka, pvz., Lietuvos edukologijos universiteto ar kt. Aukštųjų mokyklų skaičiaus mažinimas susijęs su kokybiniais pertvarkymais, tačiau viena iš

aiškiausių šios reformos priežasčių yra susijusi su pastarųjų metų demografinė tendencija – studijuojančiųjų skaičiaus mažėjimu, kai vis didesnė jaunimo dalis išvyksta studijuoti kitur.

Globalėjančiame pasaulyje Lietuva neišvengia procesų, būdingų daugeliui kitų šalių. Viena iš teigiamų globalizacijos tendencijų yra studijų ir mokslo tarptautiškėjimas. Studentų ir dėstytojų judumas, mokslo idėjų sklaida ir bendras įvairių šalių mokslininkų darbas kuria sąlygas, padedančias užčiuopti ir spręsti visiems svarbias problemas, pritaikyti daugiakultūroje, įvairių mąstymo paradigmu aplinkoje.

Kita vertus, humanitarika, savo prigimtimi iš esmės kelianti ir sprendžianti vertybinius klausimus, Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, patiria nemenkus iššūkius dėl mokslo ir studijų ekonomizavimo, įsigalinčios mąstysenos, kad universitetas teikia paslaugas studentui klientui ir turi tenkinti aktualius darbo rinkos poreikius. Siekis visus mokslus, įskaitant humanitarinius, suskaičiuoti ir sureitinguoti pagal vienodą skalę humanitarams neretai ne tik neleidžia susikaupiti mokslo kuriamajai veiklai, bet ir priverčia juos gintis ir teisintis.

Filologijos fakultetui (toliau – Fakultetui) ypač aktualūs kalbos, literatūros ir kultūros bei tarpdalykiniai tyrimai ir jais grindžiamos studijos. Ypatinga vieta Fakultete tenka gimtosios, lietuvių, kalbos ir literatūros, balistikos tyrimams bei studijoms. Šiais sparčiai besikeičiančiais laikais visos įvairiakalbiame ir įvairialypiame Filologijos fakultete vykdomų tyrimų ir studijų kryptys, tiek mažųjų, unikalųjų, filologijų, tiek didžiųjų, paplitusių Lietuvoje ir kitose šalyse, reikalauja itin sutelkto dėmesio, naujų prieigų, naujų sprendimų.

Aplinkos veiksnių įtaka įgyvendinant Fakulteto plėtros strategiją

Strategijos įgyvendinimui įtakos gali turėti tiek išorės, tiek vidaus veiksniai. Išoriniams priskiriami politiniai, ekonominiai, socialiniai, kultūriniai ir technologiniai veiksniai. Vidaus veiksniai – turima teisinė bazė, organizacinė struktūra, žmogiškieji ištekliai, planavimo sistema, finansiniai ištekliai, apskaitos tinkamumas, komunikacija ir kt.

IŠORĖS VEIKSNIAI

Politiniai veiksniai (vietiniai)

Lietuvoje vyksta aukštojo mokslo reforma, kurios esmė – optimizuoti aukštųjų mokyklų tinklą, studijas ir mokslinius tyrimus pakelti į aukštesnį lygį. Procesas išryškina nemažai akademinio personalo kvalifikacijos, studijų kokybės problemų, kelia naujų iššūkių.

Politikai dėl Lietuvos politinio gyvenimo specifikos neretai nelinkę priimti atsakomybės už švietimo reformą, nepalaiko jos tvaraus tęstinumo, reforma vykdoma nenuosekliai, stebimas nesugebėjimas aiškiai suformuluoti reformos tikslų.

Viešojoje erdvėje vis dar pasitaikančios aukštojo mokslo ir ypač humanitarikos prestižo menkinimo tendencijos nepadeda pritraukti jaunų žmonių, jų įtikinti, kad humanitariniai mokslai yra vertingi ir reikalingi.

Politiniai veiksniai (tarptautiniai)

Išgyvename nemenkų politinių iššūkių laikus. Globalizacija atveria sienas, skatina žmones judėti, tačiau kelia nemažai problemų. ES susiduria su iššūkiais dėl užsitęsusio Didžiosios Britanijos išėjimo iš ES, dėl stiprėjančio Rusijos autoritarizmo ir agresijos. Tai – laikas, kai permąstomos senosios vertybės ir kuriamos naujos. Kalbų ir kultūrų išmanymas šiame kontekste ypač svarbus.

Pabėgėlių ir migrantų problema rodo, kad Europa menkai sugeba situaciją iki galo suprasti ir ją įveikti. Iš dalies tai susiję su kultūrų pažinimu, gebėjimu identifikuoti skaudžiausius taškus. Pagrindinis kultūrų pažinimo veiksnys yra kalbos, todėl ES deklaruojama daugiakalbystės plėtotė būtų prasminga bent dalinė priemonė migrantų krizei suvaldyti. Šiame kontekste aiškėja nauji iššūkiai: tarpkultūrinės komunikacijos gebėjimų ugdymas; naujai besiformuojančių etninių bendrijų poreikių suvokimas; lietuvių kalbos kaip svietimosios kalbos mokymo(si) poreikio didėjimas.

Technologiniai veiksniai

Technologijų plėtra palengvina mokymosi procesą, tačiau kelia ir daug naujų uždavinių dėstytojams, susijusių su mokymo(si) turiniu ir metodais.

Sparti technologijų plėtra keičia visų kartų mąstymą iš esmės. Tikėtina, kad dėl technologinio inovacijų šuolio gali rasti neaitikimo tarp turimų ir ateityje reikalingų kompetencijų.

Socialiniai veiksniai

Stipriausias socialinis veiksnys išlieka jaunimo emigracija ir protų nutekėjimas į kitas šalis bei demografinė duobė.

Bendrojo ugdymo kokybė, senais metodais grindžiamas mokymas(is) neskatina kūrybiškumo, kritinio mąstymo, neprofesionalus „profesinis“ orientavimas nemotyvuoja stojančiųjų rinktis studijų atitinkančių jų polinkius ir gebėjimus.

Didelė segmentacija tarp aukštųjų mokyklų absolventų darbo pasiūlos ir darbo užmokesčio prasme; vietos darbdavių orientacija į siauresnio akiračio, siauros specializacijos absolventus; didžiųjų miestų ir regionų socialinė atskirtis, trukdanti pritraukti gabius, motyvuotus, bet stokojančius mobilumą užtikrinančių išteklių abiturientus iš atokesnių vietovių; problemiška išlieka ir absolventų apmokėjimo už darbą problema dėl lėto darbo užmokesčio augimo šalyje, pavyzdžiui, lėtai auga itin aukštos kvalifikacijos reikalaujantis vertėjų ir kitų specialistų darbo atlygis.

Ekonominiai veiksniai

Menkas, palyginti su kitomis šalimis, aukštojo mokslo finansavimas jau dabar aiškiai kelia grėsmę Lietuvos aukštojo mokslo išlikimui.

Prognozuojamas ekonomikos sulėtėjimas gali turėti itin skaudžių padarinių aukštajam mokslui.

VIDAUS VEIKSNIAI

Teisinė bazė

Teisinis mokslo ir studijų reglamentavimas nėra nusistovėjęs, nuolat kinta.

Nėra išspręsta doktorantūros tarptautiškumo problema dėl teisinės bazės nelankstumo ir neparengtumo, nėra sutarimo dėl kai kurių MSJ nuostatų interpretavimo, todėl sudėtinga plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą doktorantūros pakopoje.

Organizacinė struktūra

Vyksta organizacinė pertvarka, susiduriama su sunkumais ją užbaigti dėl skirtingos jungiamų padalinių organizacinės kultūros bei funkcijų specifiškumo. Kai kurios grandys nefunkcionuoja arba funkcionuoja prastai. Pasikeitimai lėti dėl didelės organizacijos veikimo ypatumų.

Fakultete integruojamas Užsienio kalbų institutas. Dėl to kyla nemažai klausimų dėl vykdomų studijų ir mokslinių tyrimų dermės, paskaitų srautinimo ir t.t.

Infrastruktūra

Darbo sąlygos gerėja, tačiau labai svarbu sukurti daugiau darbo vietų personalui.

Bibliotekos fondai, palyginti su užsienio universitetų bibliotekomis, yra labai riboti.

Nepakankamai pritaikyta infrastruktūra neįgaliesiems.

Žmogiškieji ištekliai

Sunku pritraukti jaunų tyrėjų dėl mažų atlyginimų, mokslininko karjerai pasirengti reikia labai daug laiko, o atlygis nemotyvuoja to siekti.

Trūksta dėmesio mokslininkų motyvavimui ir karjeros planavimui.

VU pedagoginis darbas vertinamas menkai; daugiau dėmesio skiriama mokslinei veiklai.

Menkas tapatinimasis su universitetu. Daugelis darbuotojų menkai domisi VU ir Fakulteto veikla.

Dėl mažų neakademinio personalo atlyginimų, ribotų jų skatinimo galimybių sudėtinga rasti kvalifikuotus darbuotojus, juos motyvuoti ir išlaikyti.

Kvalifikaciniai reikalavimai grindžiami kiekybiniais, o ne kokybiniais kriterijais, pokyčiai vyksta lėtai.

Teikiamos paslaugos

Nepakankamai sprendžiami mokslinių tyrimų komercializavimo, taikymo ir pardavimų klausimai.

Kalbų mokymo paslaugos teikiamos ir plečiasi, turi paklausą. Galima kalbų mokėjimo testavimo, įvairių kalbų tekstų vertimo ir redagavimo, literatūros ir kultūros pažinimo kursų plėtra.

Finansiniai ištekliai

Kintantys kai kurie biudžeto sudarymo ir skirstymo padaliniais principai, kai kurie nėra iki galo aiškūs arba ne visuomet aiškiai pagrįsti. Trūksta sklandumo vykdant tarpfakultetinius atsiskaitymus.

Studijų programų rentabilumo skaičiavimų sistema nėra baigta. Fakultetas skatinamas ir jaučia pareigą prieš visuomenę vykdyti studijų programas, kurios dėl savo specifikos (riboto poreikio ir pan.) negali turėti daug studentų. Tačiau didžioji patiriamų sąnaudų dalis nėra kompensuojama nacionaliniu ar VU mastu.

Apskaitos tinkamumas

Auditorinio krūvio apskaita egzistuoja, tačiau mažai dėmesio skiriama jos įgyvendinimo aptarimui (grįžtamajam ryšiui) ir tobulinimui.

Išlieka problemiška mokslinio darbo apskaita.

Planavimo sistema

Krūvio planavimo sistema nėra nei pakankamai lanksti, nei ilgalaikė. Mokslinės veiklos planavimas yra fragmentiškas, stebėsenos ir kontrolės mechanizmai tobulintini.

Komunikacija ir partnerystės

Yra užmegzta daug naudingų ryšių ir partnerystių tarp VU ir kitų Lietuvos bei užsienio institucijų, mokslininkų ir dėstytojų, tačiau stokojama sistemingesnio ryšių plėtojimo.

Nėra skatinama, kad atsirastų partnerystės profesoriaus ir partnerystės docento pareigybės fakultete.

Komunikacija su CR administracija kartais ribota, vienpusė, ne visuomet aiškūs jos tikslai.

Stokojama sklandžios veiksmingos komunikacijos su VU padaliniais, susiduriama su sunkumais inicijuojant tarpfakultetines studijų programas, gretutines studijas, studentų bei dėstytojų vidinį mobilumą.

Fakultete komunikacija pertvarkoma siekiant aiškesnės, tikslingesnės komunikacijos su dėstytoju, mokslininku, studentu, administratoriumi, išore, tačiau ji ne visuomet yra pakankamai veiksminga.

Komunikacija su viešuoju ir privačiu sektoriumi (potencialiais absolventų darbdaviais) nesisteminga; ne visuomet aiškūs tokios komunikacijos tikslai ir siekiai, ypač tokio išaiškinimo stokoja programą įgyvendinantis pedagoginis personalas.

**Filologijos
fakulteto
stiprybių,
silpnybių,
galimybių
ir grėsmių
analizė**

STIPRYBĖS

- » didelis mokslininkų potencialas, leidžiama daug publikacijų;
- » leidžiami aukšto lygio mokslo žurnalai;
- » vyksta daug tarptautinių mokslo renginių;
- » studijų programų įvairovė, unikalios, vienietinės studijų programos;
- » aktyvus dėstytojų ir studentų dalyvavimas Erasmus+ mainų programoje.

GALIMYBĖS

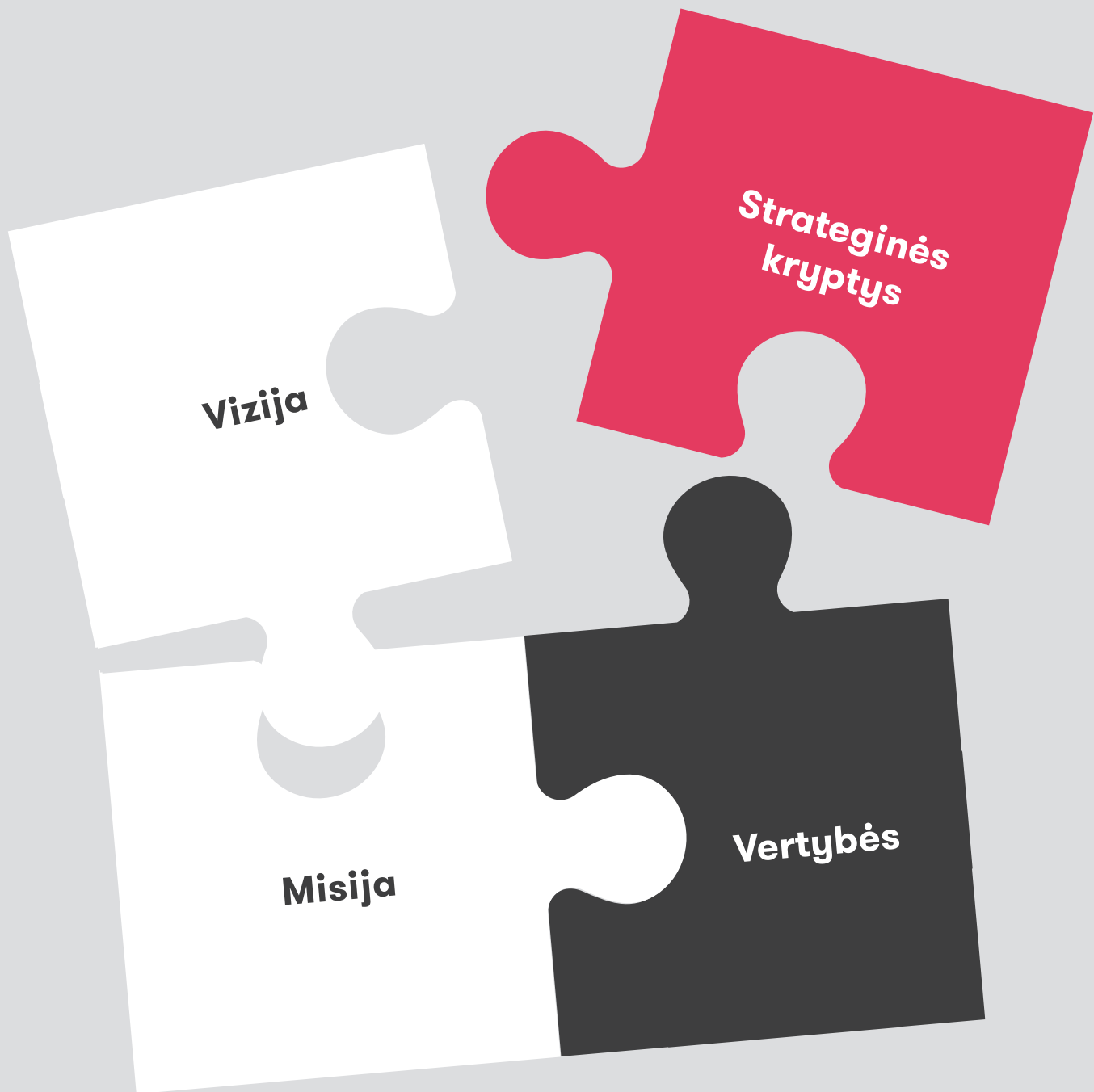
- » bendradarbiavimas su verslo ir kitomis įstaigomis pritraukiant lėšas (per alumnus ir pan.);
- » tolimesnė Erasmus+ programos visų paprogramių plėtotė;
- » aukščiausio lygio mokslininkų ir dėstytojų iš užsienio universitetų pritraukimas;
- » talentų iš užsienio susigrąžinimas;
- » talentų ugdymas bendradarbiaujant su mokyklomis; plečiamos teikiamos paslaugos visuomenei, nuotoliniu būdu vykdomi tarptautiniai taikomosios humanitarikos bei tarpdalykiniai projektai.

SILPNYBĖS

- » santykinai mažas aukščiausio lygio publikacijų skaičius;
- » pastebima tam tikra mokslo renginių organizavimo fragmentacija dėl bendradarbiavimo stokos Fakulteto ir Universiteto viduje;
- » stokojama tarpdalykiškumo tiek moksle, tiek studijų programose;
- » studijų programose stokojama tarptautiškumo – per mažai studentų iš užsienio, per mažai programų anglų kalba.

GRĖSMĖS

- » 2020 m. baigsis struktūrinių fondų finansavimas;
- » neužtikrintas mokslo finansavimas ir jo tvarumas šalies mastu (nėra strategijos);
- » nepaisant mokslininkų ir dėstytojų algų kėlimo, jos vis dar išlieka gana mažos; dėl to geriausius specialistus pritraukti gali būti sunku.
- » trūksta valstybės švietimo politikos tęstinumo formuojant šalies aukštojo mokslo politiką.

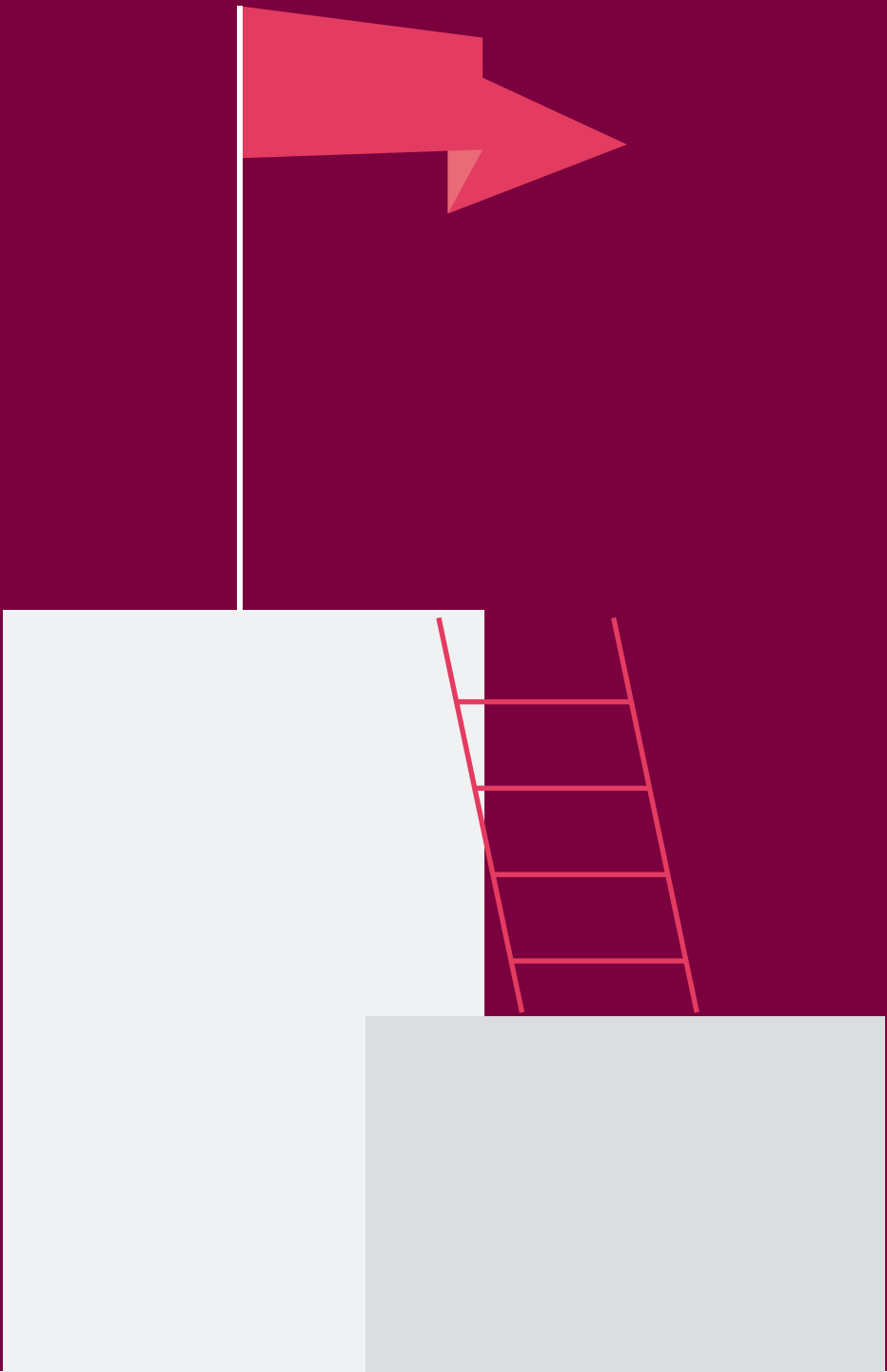
Vizija

**Strateginės
kryptys**

Misija

Vertybės

Misija ir vertybės

Misija

Stiprinti Lietuvos ir pasaulio pažintines ir kūrybines galias, ugdyti humanitarus – visuomenės lyderius

- » išsaugant ir perduodant ateities kartoms baltistikos, lituanistikos, klasikinių ir kitų Europos kalbų ir kultūrų tradicijas;
- » plėtojant kalbotyrą ir literatūrologiją ir lygiuojantis į geriausių Europos universitetų kalbų, literatūros ir kultūros tyrimų bei studijų centrus;
- » skatinant daugiakalbystę, plėtojant tarpkultūriškumą, užtikrinant atsakomybę savo visuomenei ir atvirumą pasauliui.

Vertybės

- » akademinės minties laisvė ir nuomonių įvairovė;
- » tradicijų išsaugojimas ir naujų idėjų plėtotė;
- » atvirumas ir atskaitomybė visuomenei;
- » bendruomeniškumas ir savanorystė;
- » tarpusavio pagarba ir pasitikėjimas.

Vizija

Filologijos fakultetas – vienoje gretoje su pirmaujančiais Europos kalbų, literatūros ir kultūros tyrimų bei studijų centrais.

Įgyvendindami universiteto viziją iki 2023 metų mes pasieksime, kad Fakultete:

- » su užsienio universitetais būtų pasirašytos bent trys sutartys dėl bendros doktorantūros;
- » tarptautinio lygio moksliniai darbai sudarytų bent pusę visų mokslo darbų;
- » būtų įtvirtinta skaidri skatinimo už aukščiausio lygio pasiekimus sistema;
- » būtų įveiklinta Tarptautinė patarėjų taryba;
- » būtų nuosekliai taikoma mokslo skatinimo ir mokslo komunikacijos finansavimo sistema;
- » būtų vykdomi bent keli tarptautiniai projektai;
- » bent trys studijų programos būtų vykdomos užsienio kalba;
- » užsienio studentų skaičius pasiektų bent 20 procentų;
- » grįžtamasis ryšys būtų teikiamas visose programose;
- » dauguma bendruomenės narių ir alumnų tapatintųsi su Universitetu ir Fakultetu;
- » bent pusė bendruomenės narių aktyviai dalyvautų švietėjiškoje ir savanoriškoje veikloje.

Strateginės kryptys

NOVATORIŠKAS MOKSLAS

Tikslas

Stiprūs tyrėjų gebėjimai

Uždavinys

Tobulinti doktorantūros, kaip svarbiausio jaunųjų mokslininkų rengimo etapo, studijų organizavimą

Plėtoti tarptautinę doktorantūrą ir podoktorantūros studijas

Į mokslinę veiklą įtraukti daugiau studentų

Sukurti ir nuosekliai taikyti publikacijų rengimo užsienio kalba, jų redagavimo sistemą

Sukurti ir nuosekliai taikyti tyrėjų gebėjimų tobulinimo sistemą (naujų metodikų taikymo, projektų rengimo, partnerių ir finansavimo paieškos renginiai, kūrybinių atostogų sistema ir t. t.)

Tarptautinio lygio mokslinių tyrimų plėtra ir sklaida

Skatinti mokslininkų dalyvavimą aukšto lygio mokslo renginiuose, įdiegiant tinkamą jų finansavimo sistemą

Peržiūrėti ir tobulinti kūrybinių atostogų organizavimą

Įtvirtinti skaidrią skatinimo už aukšto lygio mokslo pasiekimus sistemą

Suburti ir įveiklinti Tarptautinę patarėjų tarybą

Efektyvi projektinė veikla ir mokslo leidyba

Optimizuoti administracinio personalo sudėtį skiriant didesnius žmogiškuosius išteklius projektams administruoti, prižiūrėti ir konsultuoti

Sukurti skatinimo už projektinę veiklą sistemą ir ją nuosekliai taikyti

Tobulinti Fakulteto mokslo žurnalų kokybę

Bendradarbiauti su VU leidykla dėl knygų ir žurnalų leidybos ir viešinimo

KOKYBIŠKOS IR ŠIUOLAIKIŠKOS STUDIJOS

Tikslas

Tarptautinės, daugiakalbės
ir tarpdisciplininės studijos

Uždavinys

Plėsti užsienio kalbomis vykdomų studijų programų, jų
variantų ar konkrečių modulių pasiūlą

Didinti studijų atvirumą ir tarpdiscipliniškumą

Skatinti VU FilF studentų ir dėstytojų įsitraukimą į
tarptautinius akademinis tinklus

Gerinti informacijos apie VU FilF siūlomas studijas sklaidą
lietuvių ir užsienio kalbomis

Kokybiškos ir į studentą
orientuotos studijos

Skatinti atsakingą studentų ir dėstytojų bendradarbiavimą
studijų kokybei gerinti

Tobulinti studentų akademinio konsultavimo sistemą ir
didinti jos efektyvumą

Gerinti studijų proceso organizavimą ir individualizuoti
studijas atsižvelgiant į studentų poreikius

Plėsti e. studijas

Tobulinti dėstytojų pedagoginę kompetenciją

Stiprinti SPK funkcijas ir atsakomybę, skatinti SPK
bendradarbiavimą su SP vykdančiais dėstytojais ir
studentais

Kalbų pedagogai
šiuolaikinei visuomenei

Bendradarbiaujant su FsF, plėsti pedagogus rengiančių SP,
dalykų specializacijų, pedagoginių modulių ir pedagogų
kompetencijų tobulinimo programų pasiūlą

ATVIRA IR MOTYVUOTA BENDRUOMENĖ

Tikslas

Pasitikėjimo didinimas
ir vidinės komunikacijos
gerinimas

Uždavinys

Stiprinti bendruomenės narių institucinį tapatumą, skatinti tarpusavio pagarbą ir pasitikėjimą

Sukurti ir įdiegti efektyvios komunikacijos Fakulteto viduje sistemą, užtikrinti kokybišką grįžtamąjį ryšį

Skatinti aktyvius bendruomenės narius, prisidedančius prie VU ir Fakulteto misijos

Atvirumas visuomenei ir
savanorystės plėtra

Bendradarbiauti su mokyklomis ir kitomis įstaigomis ir organizacijomis, keliančiomis su Lietuvos visuomenės gerove susijusius tikslus, suinteresuotomis Fakulteto ir VU veiklos sėkme

Skaityti viešas švietėjiškas paskaitas visuomenei, megzti ir palaikyti ryšius su įmonėmis ir organizacijomis, įsitraukti į profesinių ir visuomeninių organizacijų veiklą (asociacijas, tinklus, etc.), teikti neatlygintinas ekspertines konsultacijas

Organizuoti savanorystės principais grindžiamus renginius, įtraukiančius visą bendruomenę, alumnus ir partnerius

Darbo sąlygų gerinimas

Didinti kompiuterizuotų darbo vietų, skirtų akademinio personalo nariams, skaičių, gerinti aprūpinimą darbo priemonėmis.

Kurti bendras erdves padaliniams (katedroms, centrams ir t.t.), atnaujinti ir pagal reikmes pritaikyti mokymo procesui auditorijas, plėsti dėstytojų ir studentų poilsio erdves ir t.t.

